

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve: egész évre 10 K, fél évre 5 K, negyed évre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk- és kliring 10,489. sz. — Helyközi telefon 15. sz. Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendőek.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BETECH PAL

LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők. Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyílt-tér sora 1 korona

Hideg viz vagy hétezer korona.

Mult hetekben — ha jól emlékszem — a „Székely-Udvarhely“ 75-ik számában „Polgár“ többek között azt írta, hogy a jelenlegi polgármester „polgármesterkedéséért (ha egyedül tőle függene), még hideg vizet sem adna, nemhogy évi hétezer koronás fizetést“...

Ez erős mondás volt, de igaz és egyenesen a szög fejére ütött, mert széleskörű visszhangra talált. Ma is uton-utfélen ezt beszélnek. Hiszen az igaz mondás, nem emberszólás... A polgármester pedig hallgat. Ugy tesz, mintha mindezekről tudomása sem volna. Vagy talán a hallgatás — beleegyezést jelent?...

Különben az is megtörténhetik, hogy a polgármester ujságot sem olvas. Elvégre annyi fizetése van innen és tul, hogy annak a megolvasása, elköltése már lekötötheti összes idejét. Hát még ujságot is olvasson!? Nem, nem, nem, ez igen sok lenne egy ilyen derék növési polgármesternek, aki némely körökben oly nagyon kedvelt, annyira körülrajongott alak, hogy a főispán is megirigyelhetné, ha erre, illetve arra felé járna... Hiszen — közmondás szerint — a vén kecske is megnyalja a sót...

No, de én nem akarok ezekről beszélni. Ezt elintézik a „városi csepp-telegráf“ és azok a bizonyos „tejes asszonyok“. Nekünk más a célunk és hivatásunk itt, a nagy nyilvánosság előtt. Vegyük tehát rendre vagy sorra, mint a falusbiróságot.

Minap egyik polgártársam azzal érvelt, hogy a városi polgármesteri állásra nincs más jelölt, mint a mostani polgármester. Hát ez végtelenül szomorú és megbocsáthatatlan szegénységi bizonyítvány lenne Székelyudvarhely város közéletére nézve, ha így állana a dolog. Azonban nem így van s ezt majd a pályázati hirdetés megjelenése után igazolhatjuk. Másfelől pedig neveltséges még a feltételezése is annak, hogy egy hétezer koronás tekintélyes állásra a mai világban alkalmas pályázó ne akadjon.

Viszont azt sem tehetjük, hogy a mostani renszertelen állapotokat fentartsuk még akkor sem, ha nagyközségeg volnánk kénytelenek átalakítani a várost, ami különben — ha lehetne — egy cseppet sem ártana. Mert így csak játsszuk a „fenn az ernyő, nincsen kas“ szerepét; évről-évre fizetjük a sok pótdót és egyetlen lépéssel sem tudunk előre haladni — hivatott vezér nélkül.

Ha a teméntelen s a nagyközségben felesleges tisztviselői fizetésektől megszabadulnánk, a város bevételi forrásait pedig egy arra hivatott, szélesebb körű gazdálkodási tudással bíró

vezér kezébe venné, tíz év alatt újra születnék helységünk s akkor a már lerakott fundamentális alapokon, mint várost, akár önálló törvényhatósági joggal bíró várost is lehetne újból felemelni.

No, de ez a megoldás csak akkorra szólana, ha alkalmas, munkaképes, ambiciózus, törekvő vezért nem kaphatnánk. Ilvesminek azonban még a feltételezése is sértés volna e város értelmi színvonalára. Tehát erről ne is beszéljünk.

Szóljunk arról a nagyfentosságu kérdésről, mely küszöbön áll és okos, bölcs megoldást követel. Ez pedig első sorban a városi képviselőtestület kiegészítése; a lejárt mandátumoknak olyan kezekbe való juttatása, melyekben Székelyudvarhely város előre haladása, anyagi boldogulásának feltételei biztosítva lesznek.

Ez most az elsőrendű és legfontosabb kérdés. Itt nem szabad csupán pártpolitikai tekintetekre ügyelni, mert a rettenetesen elhanyagolt városi érdekek, most mindennél elsőbbek kell legyenek.

A városi képviselőválasztások megajtásának ideje már nincs messze. November havában meg kell történnék. Az így kiegészített képviselőtestület fogja a tisztújítást megejteni.

Nagyon fontos tehát, hogy kiket tisztel meg bizalmával a város polgársága nemcsak a képviselőség szempontjából, hanem azért is, hogy a tisztviselők megválasztása egyenesen a most összeállítandó képviselőtestülettel, annak szavazatától függ.

A kilincselések, házalások már megindultak. Egyik-másik fogdossa a szavazó képviselőket. Azonban a város érdeke azt kívánja, hogy a szavazatok eligéréseivel ne siessünk; várjuk meg a pályázat eredményét; lássuk, kik és milyen kvalitásu egyének kívánják az egyes állásokat elnyerni.

Ma már a városi tisztviselői állás nem csupán nobile officium, hanem gondtalan megélhetést is biztosító, tekintélyes jövedelmet adó hivatal. Nem lehet tehát azokat csak úgy mirnix-dirnix akárkinek oda dobni és így könnyelműen, a város összes polgárságának terhén, dologtalan, renyhe, üres fejű heréket dédelgetni s ilyenekre a város javait fecsérelni.

A városi képviselőség azonban nobile officium, fizetés nélkül való tisztesség, de a polgárság bizalmának legszebb jele. Ha ebben bárki is részesül, annak helyt kell érte állania és a város közügyeiért a legnagyobb áldozatkészséggel tűzbe mennie. Szól ez a virilis jogon helyet foglaló képviselőknak is, kik az osztó igazság elvénél fogva, nemcsak önmagukat, hanem a legszegényebb polgártársunkat is egyenlő jóakarattal kell támogatni a forumon, hova vagyoni elő-

nyeik juttatták. Ez különben erkölcsi kötelesség volt, lesz és marad s bővebben fejtegetni, nem is tartjuk szükségesnek.

Igy állván a dolog, ideje lesz a polgárságnak megmozdulni és a város jövőjét, érdekeit szigorúan szem előtt tartva, az elmondottakról elmélkedni és eszmecseréket folytatni.

Nem szabad készületlenül, meglepetés-szerűen ily nagyfentosságu kérdéseket kezelni. Keressük az érintkezési pontokat és induljon meg a maga idejében a jövőt előkészítő mozgalom!

D—r.

Az idők jeleinek intése.*

Irta: Ürmösi József homoródszentpáli unitárius lelkész.

Alapige: Ő pedig felelvén monda nekik: Ha beestéledik azt mondjátok: Jó idő lesz, mert tüzel az ég alja. Pitymallatkor meg: ma vihar lesz, mert az ég piros meg borongós. Az égnek képét megtudjátok hát itélni, az idők jeteit meg nem tudjátok? (Máté 16/2. 3.)

Hatalmas Jehova tégy csodát a Te kiválasztott népeddel! Szánd meg izraelt, nyisd meg egeidet, hadd szálljon alá az, a kít izrael epedve vár... a Messiás!

Hasztalan a kérés! Jehova nem tett csodát! A kít izrael hivatott nagyjai — kik önmagukat a nép vezéri szerepére feltolták — a farizeusok, főpapok, írástudók a fényes felhők kárpitjain a tündöklő égből alászállani hirdettek, vártak, az a Messiás késelt... A nép, a kijátszott, félrevezetett, az elhagyatott, elnémitott nép... várt. Nem tudta kihez forduljon... annyit csalódott már?!

De ime egy ember! Ruhája nem fényes, magatartása nem az a kimért, előkelő, hanem mindenben egyszerű, magaviselete nyájas és nem előkelő farizeusi rend előtt hajladozik, hanem odamegy azokhoz, a kiknek nem volt barátjuk, a kikhez senki egy jó szót sem szólt, azokat kereste fel és hívta azokat a megtisztult szív érzelmeivel az Atyához. Beszért oly csodásan, miképpen még ember nem beszélt.

Ki az az ember? Ki az a csodás beszédű férfi? Ő az, a názareti ácsmester fia a Jézus, ő az emberiség egyedüli igaz Messiása!

Hozzá mennek a hivatalos rend őrei a farizeusok, sadduceusok:

Ki vagy Te, ki ezeket cselekszed? A messiás! Hát akkor tégy csodákat és jeleket, mert mi a Messiástól azt várunk! — Vek nemzettség! Ha az égnek jeleit ismeritek, mert estve ha az ég vörös azt mondjátok: jó idő lesz; pitymallatkor, ha az ég piros és borongós: ma vihar lesz; hát az időknek jeleit nem tudjátok megítélni? Nem értitek meg, hogy a Messiás országa nem

*Elmondott 1912. okt. 13-án a „Szövetkezeti Népház“ felavatása alkalmával tartott Isteniszteleten.

az ég csodás jeleiben jön el, hanem az emberi szív és lélek megtisztult, megszentelt érzelmeiben!?

A Szintér változik. A kép nagyobbára ugyanaz. Csodákat vár ma is az emberiség, mely a megélhetés, könnyen boldogulás Messiását előteremtse valahonnan.

Feltűnedeznek társadalmunknak minden vonalán, minden osztályában az ujkor farizeusai, sadduceusai, kik magukat az ujkor messiási eszme — a boldogulhatás egyedüli letéteményeseinek hirdetik. Ugyanazzal a kimért, előkelő magaviselettel, leereszkedéssel, mint dicső elődeik. A nép a sok vezér közt — melyek mindenike a boldogulás útjait hirdeti, nem tudja ki a valódi?

E közben a kicsiny, csendes Názáreteken, az egyszerű falucskákban, támadnak az egyszerű ácsmester fiának, egyszerűbb — gyengébb — de a nép iránt jószívvel és lélekkel érző apostolai, kik tudják hol, mi fáj? és készek is azt gyógyítani.

Amde eljönnek modern korunk nagyképű farizeusai és kérdik, minő joggal cselekszitek ezeket? Hisz az üdvösség, a boldogság felülről, a mindenkori hatalom letéteményeseitől, azoknak üdvös intézkedéseitől, törvényeitől várható! Csak ők tudják az égnek jeleit, mikor virrad meg szép hazánk egén!

Vak nemzettség! Ha az égnek jeleit tudjátok, hát az időknek jeleit, hogy nem tudjátok megítélni! Az idők jele — ma hangosabban, mint valaha — arra int, hogy hazánk, népünk jövője nem a felülről halomszámra hozott törvényekben rejlik hanem, az itt, alant történő:

I. helyes haladásban és

II. Egyesült Munkában...

Az időknek ezen jeleiről kívánok szólni.

(Folyt. köv.)

Katonáskodás — a jövőben.

Tisza és Lukács katonai törvénye, melyet az ellenzéki képviselők kihurcolása után, mint munkapárti határozatot a királlyal is szentesítettek, már mint törvény követeli jogait a nemzettől.

E gazmódon keresztül erőszakolt törvény előtt — bár vérig sért is bárkit — meg kell hajolni, mert az adott viszonyok között, mást nem tehetünk.

Ilyen gondolatok és érzelmek között léven, adjuk közre a városi tanács tájékoztató hirdetményét, hogy polgártársainkat köteleességükről tájékoztassuk.

A tanács felhívása így szól:

A védtörvény utasítás I. rész 26. §-a értelmében ezennel felhívjuk mindazokat, a kik az 1913. év folyamán életüknek 21., 22. vagy 23-ik évét betöltik, a kik tehát az II., III. korosztályban az 1913. évi ujoncállításra kötelezettek, hogy összeírás végett a városi tanács katonai ügyosztályában folyó év november havában jelentkezzenek.

Mindazon állításkötelesek, a kik a törvényes elismert és bevett egyházak és vallásfelekezetek papjai, papjelöltjei vagy hitudományi tanulmányok hallgatói, továbbá a tanítók és tanítóképzőintézetek növendékei, öröklött mezei gazdaságok tulajdonosai úgy, mint családfentartók a védtörv. utasítás 29., 30., 31., 32. §-ában körülírt kedvezmények valamelyikére, vagy továbbá a csak két évi tényleges szolgálatnak a 20. §-ban körülírt kedvezménye iránt esetleg igényt emelnek, kellően felszerelt kérvényeiket 1913. évi január havától a fősorozás kezdetéig a katonai ügyosztályban, legkésőbb azonban az 1913. évi fősorozás napján a sorozó bizottsághoz tartoznak benyújtani.

Azon esetben pedig, ha a védtörv. 30. vagy 31. §-ban megjelölt s az öröklött mezei gazdaságok tulajdonosai és a családfentartók részére fenntartott kedvezményre való jogcím már a tényleges szolgálat megkezdése előtt fennállott, de az a tényleges szolgálat megkezdéséig elfogadható igazolás nélkül nem érvényesített, az igény a póttartalékba

való áthelyezésre csak a legénységnek legközelebbi felváltáskor éled fel. (Vt. 30. §. 2. p. és 31. §. 8. p., illetőleg Vt. ut. 108. 7. p. és 112. §. 10. p.)

A védtörv. 32. §-ában meghatározott kedvezmény (teljes törvényes igénnyel a védtörv. ut. 30. és 31. §-a alapján nem bíró családfentartók és mezőgazdák kedvezménye megadásáért a felszerelt folyamodványokat január elsejétől a tényleges szolgálat megkezdéséig a katonai ügyosztályba kell beadni az esetben pedig, ha a kedvezményi jogcím már a tényleges szolgálat megkezdése előtt fennállott, de a tényleges szolgálat megkezdéséig elfogadható igazolás nélkül nem érvényesített, az igény a póttartalékba való áthelyezésre csak a legénységnek legközelebbi általános felváltáskor éled fel. (Vt. 32. §. 3. p.)

Az egy évi tényleges szolgálat kedvezményére vonatkozó igény legkésőbb a mindenkor előálláskor bejelentendő. A ki a bejelentést elmulasztja és ezen mulasztását igazolni nem képes, a kedvezményre való igényét erre az ujoncállításra elveszti. (Vt. ut. 21. §. 4. p.)

Mindazon székelyudvarhelyi illetőségű állításkötelesek, kik a Székelyudvarhely városi sorozójáráson kívül jelenlegi tartózkodási helyeiken kívánnak állítás kötelezettségeiknek eleget tenni, eziránti folyamodványaik a jelentkezés alkalmával nyújtandók be s folyamodványaikban a fent felsorolt kedvezmények bármelyikére iránti igényeik is bejelenthetők és igazolhatók.

A jelentkezés szóval vagy írásban teendő meg, s azok helyett, kik a várostól ideiglenesen távol vannak vagy betegségük miatt a megjelenésben akadályozva vannak, a bejelentést szüleik, gyámjaik vagy meghatalmazottaik is megtehetik.

Megjegyezzük végül, hogy a jelentkezési kötelezettségnek, valamint általában a véderörölről szóló törvényből eredő kötelezettségnek elmulasztása ezen felhívásnak, vagy a véderörölről szóló törvényből folyó kötelezettségnek nem ismerése által, nem menthető s azon állításköteles, ki a jelentkezést a nélkül, hogy ebben őt elháríthatatlan akadály gátolta volna, elmulasztja, kihágást követ el s a védtörv. ut. 63. §-a értelmében 200 koronaig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Székelyudvarhely város tanácsától, 1912 október 17-én.

Dr Szabó József sk.

Gotthárd János sk.

v. főjegyző.

polgármester.

Szines képek.

A jószívű főispán.

Marostordamegyében deputációt szerveztek, hogy a kormánytól inségsegélyt kérjenek.

A főispán előre utazott és úgy volt a megállapodás, hogy, Dr Köllő Ignác alispán majd adott jelle utána megy a küldöttséggel.

Az alispánt tényleg vasárnap délelőtt táviratilag hívták is a belügyminiszteriumba, de már estére — lefújták.

Hirtelen az inségesek deputációját is lerendelték, mert — állítólag — id. Haller János gróf és főispán az e hó 29-iki közgyűlésen — utóljára elnököl.

Mi következik ebből? Az, hogy a *Haller gróf főispánságával* — Marostordában még az *inség* is megszűnik... Tehát ha nincs főispánság, elmarad az inségsegély is.

... És még mondja valaki, hogy nem jó lelkű emberbérát ez a mi *lemondó, búcsuzkodó*, de azért diplomatikusan *itt maradó* főispánunk!?

Ölcső Jókai. Az októberi tíz szám (81—90) a nagyró egyik legszebb regényét hozza Enyém, tiéd, övé ötkötetes nagy regény, egyike azoknak a munkáknak, melyeknek a témáját legjobban szerette és melyeket a legnagyobb gondnal írt meg a költő. A szabadságharc, az emigráció és a kiegyezés idején szövődik a regény érdekfeszítő meseje. A fanasztikum és valóság ragyogó szövédéke ez a munka, melyben pompás magyar alakok, egy eltűnt világ kedves emberei kelnek új életre. Az Ölcső Jókai egy-egy száma 40 fillérért minden könyvesboltban kapható.

Írók és ujságírók Almanachja.

Az elkövetkező téli szezon elején egy ritka érdekességű könyv fog megjelenni Marosvásárhelyen. Ez a könyv már azért is példátlanul áll a vidéki irodalom terén, mert sikerült az erdélyi írókat és ujságírókat egy nagy társaságba összehozni. Ambiciónált kvalitásos munkával, remek elbeszélésekkel, kitűnő novellákkal, szebbnél-szebb versekkel igyekeztek az erdélyi írók és ujságírók a forumra lépni.

Persze, a földön semmi sem lehet tökéletes. Lehetséges, hogy egy-két ugyancsak jónévű író vagy író nő kimaradt az Almanachból, de ép ezért tesszük közzé e sorokat most, hogy november 6-ikáig bárki, ki irodalommal foglalkozik — beküldheti dolgozatait: Oroszlány Gábor szerkesztőhöz (Marosvásárhely Baross-u. 15.), ki a könyvet nagy fáradsággal és sok munkával most állítja össze.

A könyv írói között szerepelnek többek között:

Bignó Béláné, B. Szász Piroska, György Imre, Dr Molnár Gábor, Enyediné K. Eliz, Orbán Balázs, Heuter Géza, Winkler Margit, Szentgyörgyi Dénes, Boros Elek, Dénes Károly, Máthé József, Szánthó Gábor, Vákár P. Arthur, Szász Béla, Benkő Annuska, Simor Jenő, Páncél Imre, Polonyi János, Betegh Pál, Ádám Éva, Baka Béla, Sajó Géza, Szabó Pál, Szentirmai Zoltán, Szász Ödön, Pálffy Gyula, Gróf Vass György, Morvay Zoltán, Bárány Balint József, Pálffy Aladár, Tóthfalusi József, Kovács Dezső, Magyar Mihály, Dózsa Endre, Tarcsafalvi Albert, Kiss Menyhért, Csulak Lajos, Orbán Eliz, Váró Ferenc, Szabó Jenő (Kézdivásárhely) stb.

A könyvben lesz naptári rész is. Ár 3 korona. Megrendelhető az Almanach szerkesztőjénél Marosvásárhelyt.

HIREK.

— **A székely-puccs 1877-ben.** E cím alatt közelebből a „Székely-Udvarhely”-ben érdekes leírást közlünk lengyelalfi báró Orbán Ottó tollából, aki *Ugron* Gáborral együtt szervezte volt a muszkák ellen a puccsot. Ez ügyről mai napig sincs részletes leírás s igen örvendünk, hogy éppen az egyik fővezér tollából a „Székely-Udvarhely” hasábjain fognak a köz tudatba átmenni e történelmi adatok.

— **Előléptetések a postaigazgatóságnál.** A magyar posta közigazgatási státusának kibővítését a kormány a kereskedelemügyi miniszter közbenjárására a jövő évi költségvetés terhére már a folyó évben végrehajtotta. Az erdélyrészi 15 vármegye területére kiható kolozsvári posta- és táviratigazgatóságnál ez az intézkedés igen örvendetes előhaladást eredményezett, ami az igazgatóság általánosan szeretett, kiváló vezérének: Derneyi Mihály posta- és táviratigazgatónak kitűnő adminisztrációját igazolja. A kinevezettek között székelyudvarhelyi származású székelyek is vannak. Így Dr Szabó Domokos titkár a VII. fizetési osztályba posta- és táviratatanácsosnak; Thorday György és Pál Dénes eddigi segédtitkárok; a VIII. fizetési osztályba posta- és táviratitkároknak léptek elő.

— **Sajtó-bóhérolás.** Kossuth Lajos megmondotta, hogy ha összes jogainkat elkobozzák és csak a sajtó szabadságát hagyják meg, ezzel még mindent visszaszerezhetünk. Lukács és Tisza kormánya pedig felrugta az alkotmányt, éhes sáska-had módjára felette ha-

zánk törvényes jogbiztonságát és e közben egyenkint rája le a nemzet legszentebb intézményét: a sajtó szabad mozgásának lehetőségét. Udvarhelyvármegyében kezdtek bűnös munkájukat. A „Székely-Udvarhely” tönkretételére mindent elkövettek. Folytatták „A Nap”-pal, „Magyarország”-gal, „Pesti Napló”-val, „Népszava”-val szemben az üldözést. Legujabban pedig a „Pesti Hírlap”-ot tiltották ki a vasuti állomásokról. Felháborító, amit ez a kormány elkövet. Egyik oldalról kitiltja az igazságot, másfelől meg a jóhiszemű emberekre ingyen zudítja reá fizetett, bérenc hazugságait. Vagonszámra önti a posta az ország véres verejtékét kitarított hazugságokat. A Budapesti Újságírók Egyesülete rendkívüli közgyűlésre készül. Bizonyára a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége is csatlakozni fog. Ezt az állapotot tovább tűrni nem szabad. Ha van sajtóügyi szolidaritás, újságírói összetartás, akkor ennek a gyalázatos rendszernek pusztulni kell. A nemzet sarkpontját, a legnagyobb biztositékát: a sajtó szabadságát, mindenkinek még élete árán is meg kell védelmeznie! E nélkül már csakugyan vége lesz összes javainknak, miket őseink vérük hullásával kiküzdöttek — úgy látszik — a törpegyáva, pipogya utódoknak... Ha az elvakult hatalom erőszakot alkalmaz, vissza kell torolni! Mire való a nyomdászok szakszervezete! Ki tudja őket arra kényszeríteni, hogy a kormány-párti hazugságoknak életét adjanak!... Jó lenne a kormányt felvilágosítani.

— **Október 31.** A ref. kollégium október 31-én (csütörtökön) d. e. 11 órakor az intézet dísztermében reformációi emléktünnepélyt rendez, amelyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja. Az ünnepély sorrendje: 1. Gyülekezeti ének. 2. Imát mond Biró Sándor lelkes-tanár. 3. Karének. 4. Szaval: Dankó Andor VIII. o. t. 5. Alkalmi beszédet tart Biró S. 6. Szaval Hoffman Zoltán. 7. Ének.

— **Hat fia van** Derzsi Árpád bádgos-mesternek. A legnagyobb alig 12 éves és a legkisebb most 4 éves. S ennek a törekvő iparosnak, nincsen családi pótléka. Maga és felesége megfeszített munkájára van utalva, hogy terhes családját szűköskén, szegényesen is képes legyen tartani. De hátha nincs munkája, nem tud keresni a vagyontalan, gondokkal terhelt családapa! Avagy — **Isten ments** — betegség sújtja, mi történik akkor a jó étvágyú gyermekekkel, kik nem ismerik a ninesent! Vajjon az ilyen és ehhez hasonló sorsú családokról ki gondoskodik a mai drága megélhetési viszonyok között! Ilyen gondolatok támadtak együnkben és ime, közöljük humánus érzésű embertársainkkal. Nem kerünk számukra alalmazni, habár az ilyen szegényekre ráferne, hanem munkát keresünk Derzsi Árpád bádgosmesternek, aki valóságos ezermester. Bevezeti a villamos csengőt bármelyik lakásba, készít mindent, amit egy jól képzett bádgos elkészíthet. Befedi a teplotornyot és felteszi a keresztet, sőt a villámhárítót is. Nem oly régen történt, hogy a vajdahunyadi templom tornyán a gömb elfordult. A mérnökök, vállalkozók ezrekre menő költségvetési összeget irányoztak elő a drága állások és hőkuszpókuszok felszámításával. Derzsi Árpád egy pár lécből letrát csinált s a mérnökök nagy bámulatára, a törzry ablakából felmászott a tetőre és a gömböt ügyesen megfordította, alaposan odaerősítette. Pár száz korona jutalmat kapott és az ezrek a templom pénztárának megmaradtak. Mi jó lélekkel ajánljuk ezt a nagy családú, törekvő kisiparost úgy az illetékes körök, mint a nagyközönség legmelegebb pártfogásába.

— **Jegyzők az adókövetés ellen.** A somogyi jegyzők egyesülete a tabi já-

rasi jegyzők indítványára elhatározta, hogy az adókövető bizottság elnöki tisztét az egyesület minden tagja visszatartja. Hosszabb vita után azt is kimondták, hogy e határozatukat az ország összes jegyzői egyesületeinek megküldik hasonló eljárás követése céljából. A somogyi jegyzők — úgy látszik — tudnak és mernek is érvényt szerezni a jegyzői tekintélynek. Nem hajolnak hétrét a főispáni ukázokra. Hjh! az együttes érzés nagy hatalom, csak sokan nem tudják alkalmazni s ha alkalmazzák, akkor is önző, hitvány, gyalázatos célokra, embertársaik megsemmisítésére, az igazság elnyomására fordítják. A somogyi derek jegyzők nincsenek címkorszamban, adókövető elnökségre nem pályáznak...

— **Az esküdtszék.** A székelyudvarhelyi kir. törvényszék esküdtbíró-sága e hó 23-án folytatta a hétfőn megkezdett ciklust. Ezúttal Jónás Ferenc és társa Csörgő Dénes zételeki lakosok szándékos emberölés büntette volt sóron. Az előbbi 4, az utóbbit 3 és fél évi börtönrre ítélte a törvényszék. — **Elekes Domokos**, az oklándi testvérgyilkos, szándékos emberölés büntetével terheltén állott a bírái előtt csütörtörtökön és pénteken. Két napot vett igénybe a sok tantú kihallgatása s a szövevényes ügy kibonyolítása. A végén pedig az esküdtek verdiktje alapján — jogos önvédelmet állapítván meg — a bíróság felmentő ítéletet hozott és Elekest nyomban szabadon bocsátották. Ezzel aztán az ezévi II. ülészak végét is ért.

— **Városunk és vármegyénk a tüdőbetegekért!** Halottak kegyeletes ünnepén rá gondolkunk a halál jegyeseire, a tüdőbetegekre, akiket meglehetne menteni, ha az első vészhirre szanatoriumos ápolás állana a beteg részére. A József Királyi Herceg Szanatorium egyesület most építi második népszanatoriumát s erre kéri az egy virágszalvát. Örömmel jelezzük, hogy az emberbarati szent ügy mi nálunk megértésre és meleg támogatásra talál. Nemcsak városunkban, de a megyében is szervezve van a gyűjtőgárda, sőt azok, akiknél esetleg nem zörgetnek, azok is nyitnak s irgalmas szívük adományait beküldik a rettenetes népbetegség ellen rendületlenül küzdő egyesületnek, Budapest, IV. Sütő-utca. Moritöri vos salutant: a halottak szolítanak. Csak egy virágszalvát.

— **Ingyenes eperfa.** A lapunkban közreadott hirdetés után a méhészegyesületnél tömegesen jelentkeztek eperfákért. A vármegyében 12 község közönsége részére 6960 db eperfa lesz szétküldve Szekszárdról az orsz. selyemtermelési felügyetőségtől — teljesen díjtalanul, még a szállítást se kell fizetni semmit. A szétküldés kora tavasszal lesz eszközölve s mindazok, kik jelentkezésüket a méhészegyesületnél leadták, biztosan számíthatnak a kívánt eperfákra.

— **Népnevelési Egyesület** a beálló téli időben 74 községben rendeztet közismereti előadásokat a vármegye területén. Az előadásokat tanítók, jegyzők, papok, tanítónők összesen 1220-at. Külön tartat az egyesület saját tisztviselőivel még 16 községben előadást a beszerzett vetítógéppel. Az előadások nov. 1-én veszik kezdetüket és a jövő évi márc. 15-én zárulnak. Több bejelentést, mivel a kitűzött határidő letelt — az egyesület elnöksége sem fogadhat el.

— **Burgonya közös beszerzése.** Nemrég hirt adtunk arról, hogy a városi tisztviselők a háztartásra szükséges burgonyát közösen társulva szerzik be. Két vagonra menőleg sikerült is csoportosítást s a megrendelést végrehajtani, mondhatjuk elég jutányos áron: m. m. 5.60—6 K-ban székelyudvarhelyi vasutállomásra szállítva. Miután tovább a szervezéshez nagyon szóránnyosan járultak a tisztviselők — a szervezéssel megbizottak a csoportosítás munká-

ját beszüntették, a beszerzés forrásait késéssel átadják mindazoknak, kik ezt tőlük kérik. Az ajánlatok Pöllich Lajos tanártól vagy Gál Imre tanítótól átvethetők.

— **A székelyudvarhelyi juh-turó-gyár** részvénytársaság e hó 20-án tartotta negyedik közgyűlését, melyen az elnökségről lemondott Ugron Ákos volt főispán helyett — ki haszonbérbe volt nagybirtokát saját kezelésébe visszavevén, tulságos elfoglaltságért mondott le — Balázsi Sándor földbirtokost v. kataszteri becselő-bíztost választotta meg, míg a lemondott Reinér Ferenc bizottsági tag helyébe Ugron Ákos választott meg. Az alelnöki állást a közgyűlés felkérésére: Biró István főreáliskolai tanár továbbra is megtartotta. A gyár üzleti menete tetemes fellendülésnek indult és az igazgatóság felhatalmaztatott, hogy az ügyvezetésével megbizandó igazgatósági tagnak évi 600 korona tiszteletdíjat kifizessen. A gyár üzleti körébe felvette a híres Liptói-rendszerű turó gyártását, amellyel az eddigi próbák kitűnően beváltak és az nagy keresletnek örvend. Ugron Ákos volt elnöknek a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott: fáradhatatlan munkásságért és az elért eredményért.

— **Az iparosok és a betegápolási adó fölemelése.** A jövő évtől fogva a betegápolási pótdadót, a mely eddig az állami adó öt százalékát tette ki, a fizetendő állami adó után annak tíz százalékára fogják fölemelni. Ez újra aktuálissá teszi azoknak a jogos panaszaikat, a kik a munkásbiztosítás óriási terhet viselik. És most, hogy a betegápolási pótdadót az eddigieknek kétszeresére emelik föl, itt az ideje annak, hogy a munkásbiztosítás terhében részesedő munkaadók ez alól az adó alól mentesíttessenek. Mert még sem igazságos, hogy az adófizető polgárságnak ez az ügyis súlyosan megterhelt osztálya így kétszeres adóval sújtassék. A Magyar Építőiparosok Országos Szövetsége ebben az ügyben kérvénnyel fordul a pénzügyminiszterhez, hogy a benyújtandó novellával kapcsolatosan az iparos és kereskedő osztályt mentesítse a betegápolási pótdadó fizetése alól. Az Építőiparosok Országos Szövetsége mozgálmá érdekében országos akciót indított. Fölhívást intézett a társtestületekhez és a kereskedelmi és iparkamarákhoz is, felszólítva őket ehhez a mozgalomhoz való csatlakozásra.

— **Értesítés.** Tisztelettel szíves tudomására hozom a melyen tisztelet nagyközönségnek, hogy a téli idényre a legujabb férfi és női divatujdonságok: kalapok, ruhaszövetek férfi és női felöltők dus választékban raktarra érkeztek és a legjutányosabb árakban rendelkezésére bocsátom. Mindenkinek saját érdekében ajánlom szíves megtekintését szükségletei esetén. Tisztelettel: SZENKOVITS JÁNOS utóda.

— **Szerk. üzenet.** Egy olvasóinknak: Hogy „a realisták jól laktak”-e és mivel: fuszulykával-e vagy tanulással? — azt igazán nem tudhatjuk.

Wotan

Lámpa

húzott drótszállal.

TÖRNETETLEN!

Magyar

SIEMENS-SCHÜCKERT-MŰVEK

Budapest, VI, Teréz-körút 36

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár - Székelyhelyi Tudásközlő - BCU Cluj-Napoca.